

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2.50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Márczius Idusa.

Mikor a természet ébredni kezd, mikor az első tavaszi szellő megérinti homlokunkat, mikor a vérünk felpezsdül, a mellünk kitágul: akkor egy erős érzés vesz rajtunk erőt, a mely vonz ki a szabadba, élvezni az ébredő természetet, tudónkbe akarjuk szívni az ózonos üde levegőt, látni akarjuk a tavaszt, mert a tavasz nem egyéb, mint a természet szabadságharcza, a tél zsibbasztó, dermesztő pánczélja ellen.

S a pánczél gyűrűi egymás után pattantak le a tavasz lehelletére, épen úgy, mint lepattantak a társadalom béklyói, a népek rablánczának szeméi, mikor végig szállott felettük a szabadság szele.

Minő összhang! Igen, mi is az ébredő természettel ébredtünk egyszer . . . régen, oly szépen, oly mesésen, úgy hívták e napot, hogy márczius tizenötödike, s a haló természettel vesztetük el mindazt, a mi egy nemzetnek legdrágább: szabadságát, legjobbait, ezt a napot úgy hívták, hogy október hatodika.

Nem kell a naptárba néznünk — hiszen ott ugyis csak április tizenegyedike van piros betűvel megjelölve — tudja már, érzi azt már minden magyar ember, hogy az ébredő természet, a fecske, a daru, a kis ibolya hozzák magukkal a nemzeti ébredés nagy emléknapját is.

S ilyenkor az *aggok* arczán szokatlan pir gyullad ki, a visszaemlékezés tüze ez, a régi dicsőség visszfénye, a mely oly erős, hogy több mint egy félszázad múlva is bevilágítja, a dicsőség fényével árasztja el azt az arczot s belopja magát e fény melege abba a szivbe, a mely egyszer mindent felajánlott a hazának, annak a hazának, a melynek nemtője most glóriával övezi a még *élők* homlokát s a halhatatlanság sugaraival aranyozza be a „*korhad*t *fakeresz*teket.“

. . . S ilyenkor a *férfi* karja megacézólodik, a csüggedők szivébe a bizalomnak, a reménynek sugarait szórja a szabadság emlékének napja. Azok szivében pedig, kik letértek a követendő utról, — melyet a szabadság tüzesikokkal jegyzett meg, — kik elhagyták azt önös, rut pillanatnyi érdekeikért, eladva becsületüket, lelküket . . . azok szivében megszólal az önvádnak, a lelkiismeretnek marczangoló szava. Sokan

talán fogadalmat tesznek és vezekelnek bűneikért, de azután jön a rut hajsza. a hétköznapi élet a maga ronda sarával s elaltatja újból a feltámadt jobb érzést az érdek és a gyáva megalkuvás.

. . . S ilyenkor lázba jön az *ifju*. Mesét hall, csodás legendákat tanul és lelkesül, fogadalmat tesz, hogy méltó követője akar lenni a nagyok nagyjának. Megfonja a rajongó hazaszeretnek, az imádással párosult tiszteletnek és hálának virágaiból azt a koszorut, a melylyel külsőleg mindazt kiakarja fejezni, a mit szive mélyén érez, de a mit oly nehéz szavakba foglalni. Azután leteszi a nemzet atyjának, a nagy idők részeseinek, tanuinak és vértanuinak sirjára, leteszi a „*korhad*t *fakeresz*tekre“, az érezre, a mely ércnél ezerszerte maradandóbb: az ige, az eszme, melyet jelképez.

Szükségünk van, igen nagy lelki szükségünk erre az ünnepre. szüksége van rá aggnak, férfinak, ifjunak, — a multnak, jelennek és a jövőnek — édes mindnyájunknak egyformán, mert üres a szivünk s fázik a lelkünk.

Nem szokásból, de lelki szükségérből fogunk ünnepelni ez idén is. Mert, ha már csak pusztán szokásból ünnepelnénk, akkor nem érdemelnénk meg, hogy ránk süssön az Isten napja, akkor nem érdemelnénk meg a magyar nevezetet, mert az a nemzet, a mely *multját* meg nem becsüli, nem érdemi meg, hogy *jövője* legyen.

Ez nem a szokás ünnepe lesz, mert minél jobban távolodunk időben e naptól, annál nagyobb lesz fénye, annál nagyobb jelentősége, s ha mi *hálával* és tisztelettel gondolunk e nagy napra, unokáink már *imádattal* fognak rá gondolni. Igen, márczius tizenötödike mindig rajongásunk tárgyát fogja képezni, hiszen ez a két szó nekünk oly sokat beszél. Ez elnevezéshez: — „Márczius tizenötödike“, — ehhez a két szóhoz fűzzük ma már nemcsak a népszabadság felséges megnyilatkozását, az emberi jogok szent háromságának a proklamálást, hanem hozzá fűzzük, e napon ünnepeljük azt a mythosi harcot, azt a *ragyogó* . . . s *borus* történetet. Azért mond nekünk oly sokat e nap, azért tanít bennünket oly sokra, mert akkor nem csak annak a huszonnégy órának, hanem annak az egész legendának a dicsősége megelevenedik lelki szemünk előtt, a mikor szabadságáért, becsületeért önállóságáért talpra állott ez a

minden fölül tengernyi ellenséggel körül övezett maroknyi magyar nép, s csodákat irt be láng betűkkel a világtörténelem lapjára. Üdv és hála azok emlékének, kik részesei voltak e dicső napnak, rójjuk le hálánk, rajongó szeretetünk és tiszteletünk adóját úgy, hogy méltó legyen hozzájuk s méltó legyen hozzánk.

Jövel szent ünnep! Mi pedig szűkebb hazánknak, Borsodnak gyermekei küldjünk majd e napon *egy* koszorut, közepébe leheljük oda a lelkünket s küldjünk azt el hazánk szivébe annak a sirjára, kiknek neve örök időkre a rajongó hazaszeretnek, a honfiúi áldozatkészségnek, a szeplőtlen jellemnek, a törhetetlen állhatatosságnak és a tiszta becsületnek megtestesítője lesz. Hiszen az a név lerázta magáról mindazt, a mi földi s „*egy* éltető eszmévé finomult.“ Küldjünk virágot annak a sirjára, kinek még élt, oly sok tövisben volt része.

Fonjunk egy *másik* koszorut s helyezzük azt el a férfiu érczalakjára, városunk büszkeségére és fonjunk egy *harmadikat* s tegyük le a félistenek, a névtelen hősök sirjaira, a zsolczi csatasikra!

—*ray*—

Lesz már jó ivóvizünk!

A vízvezeték nagyfontosságú kérdésének megoldása közben nagyon sok polgártársunkra leverőleg hatott a városnak az a szikkeblüése, hogy 2000 forintot nem kíván áldozatul hozni az ártézi kut forrásvizének megszerzése végett. Nagyon sokunk lelkéből felszállt az az óhajtás: Oh bár csak akadna valaki közöttünk, a ki ezt a 2000 forintot áldozatul hozná a közjó oltárára; az lenne Miskolcz város lakosainak legnagyobb jóltévője, a kinek nevét a késő utódok is áldva emlegetnék!

A jó isten ime meghallgatta lelkünk óhajtását: mert ime akadt közöttünk egy jólelkű, fenkölt gondolkozású urnő, a ki ezt a 2000 frtot, s ha ez nem volna elég, még többet is hajlandó áldozatul hozni egy ártézi kut furásának költségeire. Hogy ki ez az áldott lelkű urnő, ma még nem áruljuk el. Majd akkor, ha az ártézi kut furásának műve sikerülni fog, megtudja nevét mindenki.

Ezzel a nemes elhatározással a vízvezeteki ügy egy egészen új stádiumba lépett. Ezzel az eddig tett előmunkála-

tok háttérbe szorulnak. Meg kell várunk az ártézi kut furásának eredményét, mely rövid pár hónap alatt be fog következni.

A közel jövő képe tehát a következőleg áll előttünk:

Városunk egyik főterén megkezdik az ártézi kut furásának munkáját. Ha a mű sikerül, vagyis ha Telegdi Róth Lajos országos főgeológusnak az a véleménye, hogy itt 200 méternyi mélységben felszálló (ártézi) vizet kapunk, beteljesedik; és ha a forrás vízbősége lesz olyan, mint az alföldi városokban furott kutak vízbősége, akkor a vízszerezés kérdésén mindnyájunknak teljes megnyugvására keresztül estünk.

Hogy az alföldi városokban furott ártézi kutak vízbősége milyen nagy, erre nézve egy rövid statisztikával szolgálunk. *Hód-Mező-Vásárhely* egyik kutja 9.400 hectoliter, a másik 10.000 hectoliter; *Szegeden* a vasuti állomáson furott kut 6566 hectoliter, a városi kut 8000 hectoliter, Budapesten a városligeti ártézi kut 11.917 hectoliter vizet szolgáltat naponként. *Makón* a villamos részvénytársaság a múlt évben saját szükségletére egy ártézi kutat furatott, a vizet megtalálták 230 méternyi mélységben s ez a víz oly megdöbbentő bőségben szökött fel öt méternyre, hogy a város lakosai rémülve futottak a helyszínre, attól féltek, hogy a várost elönti az árvíz. Ettől azonban nem kellett félni, mert azonnal kisebb átmérőjű csövet alkalmaztak. Az ártézi forrás vízbősége mindég a cső bőségétől függ. Ha vékony csövet alkalmaznak, akkor vékonyabb; ha vastagabb csövet alkalmaznak, akkor vastagabb sugárban szökik fel a víz; mert az ártézi forrás kifogyhatatlan, annak vízbőségére a légköri csapadékok semmi befolyással nincsenek.

Miskolcz város vízszükségletét (4500 hectoliter) tehát egyetlenegy ártézi kut bőven fedezné. Milyen szép és örvendetes dolog lenne, ha néhány hónap múlva akár az Erzsébet-téren, akár a Városháztéren, akár a most bontani kezdett Megyeház-téren vagy a Klastrom-téren vastag sugárban felszöknék az ártézi víz, a föld legtisztább és legegészségesebb ivóvize. Ott a felszökő forrás fölött építenének azután egy diszes víztornyot, a melyből a város minden részébe pazar bőséggel folyna a vízvezetéki csatornákon át a kristály tiszta forrásvíz. Megtörténhetnék ugyan az a baj, a mi Szabadkán megtörtént, hogy a víz nem szökik föl elég magasra; de ezen éppen úgy, mint Szabadkán, akként lehetne segíteni, hogy a fölszálló víz a föld színe alatt öt-hat méternyi mély víztartóba gyűjtetnék össze s onnan szivatnék föl a víztoronyba. Így természetesen a költség valamivel több lenne; de ez által elérnénk azt a célt, hogy a víz már odalent az alsó víztartóban kihülne.

No de mondjuk, hogy egy másik ártézi kutat is kellene furatnunk valahol a felvégen, leginkább azért, hogy a vizet ne kelljen fölfelé a hegy irányában vezetni, még így is felére le lehet szállítani azt a költséget, a melyet a polgármester ur a vízvezeték létesítésére a memorandumban megállapított. És milyen különbség lenne a víz között! Ha ártézi forrásvizet látná el a város a vízvezetékét, akkor annak bevezetését városunknak még azok a lakosai is óhajtanák, a kik ma annyira irtóznak a vízvezetékétől, különösen a Sajóvölgy talajvizétől.

A napokban olvastam, hogy Nagyváradon és Aradon — a hol szintén ilyen folyammenti talajvizet használnak a vízvezetékhez — örökös bajban van-

nak a miatt, hogy most elapad, majd megárad a víz, de még a miatt is, hogy a Kőrös és a Maros vizét a folyó felső vidékén levő gyárak megmérgezik, megfertőztetik s a mennyiben a folyó vize annyira-mennyire mégis csak táplálja a vízvezeték medencéjét, abba a mérges anyagok nagyon könnyen bejuthatnak. A Sajó folyó mentén szintén sok gyár van és így Miskolcz is abba helyzetbe juthatna, mint a fentemlített városok, hogy örökös perlekedésben állana a folyammenti gyárakkal.

Hagyjuk ott, uraim, a Sajóvölgy talajvizét és szerezzük meg az ártézi forrásvizet. Városunk fentemlített nemeslelkű urnője most megmutatta nekünk az egyenes utat, a melyen haladnunk kell.

Erről most már le nem térhetünk. Az ártézi kut — ha az isten is úgy akarja, mint mi, — rövid idő alatt meglesz. Valóságos áldása lesz ez a kut Miskolcz városának, mert megnyerjük ez által az egészséges ivóvizet, de azután megszabadít bennünket attól az elbirtatlan költségtől, melyet a sajóvölgyi vízműre előirányoznak. Igenis, megszabadít, mert ha az ártézi kut vizét vezetjük az egyes házakhoz, ahhoz csak egy csővonal vezetése szükséges és ez legalább is felére leszállítja költségeket.

Ezt a szerencsés fordulatot annak a nemeslelkű urnőnek köszönhetjük, a kinek neve bizonyára fényes betűkkel lesz beírva Miskolcz város történetébe s a kinek emlékét áldani fogja a hálás utókor.

Ruttkay Menyhért.

Felhívás a közönséghez.

A hazai ipar pártolása érdekében megindult mozgalom városunkban egyre nagyobb arányokat ölt. A közönség hazafiasságára nem hiába apelláltunk. A „Borsodmegyei

TÁRCZA.

Szellemek a nyakvágó utcában.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

Talán nem is igen méltóztatnak tudni, tisztelt uraim és hölgyeim, hol és merre tündökölt az éji homályban kincses városunk disze, az ugynevezett nyakvágó-utca? melyről ezt a kis farsangi históriát önöknek el akarom mondani.

Ugyebár nem?

No ez nem baj, senkinek fejtörést ne okozzon, majd elvezetem én önöket oda, csak méltóztassanak velem jönni... Minekutána valamennyien összegyülekeztünk, elindulunk szép csöndesen a Kazinczy-utcán és utunkat egyenesen a Tetemvár felé vesszük.

Kérem azonban szeretettel, méltóztassanak ezen kirándulásra jó és ép czippellőket felhuzni és tyukszemeiket jól bepólyázni, mert a Kazinczy utcai girbe-gurba mintakövezeten már könnyen baleset érhetne bennünket, ha ezipótalpainkat csakhamar otthagyanánk a feneketlen sártengerben.

Ez a hitvány kövezet, mely az ottani lakóknak már oly sok keserűséget okozott,

bennünket korántsem riasszon el utunk folytatásától, az a rossz benyomás pedig, a mit a tetemvári piacon állandóan heverő por és piszok fog belvárosi finomabb érkeinkre gyakorolni, hidegen hasson reánk és igyekezzünk mielőbb tultenni magunkat ilyen külvárosi mizériákon. Mit törődjünk mi ez utca ezerféle bajával, ott úgy sem laknak már intelligens, művelt uri emberek, sem adófizető polgárok, a parasztoknak pedig úgy is jól van.

Mi gyorsan elhagyjuk e szegény vidéket és sietünk kitüzött célunk felé, oda a nyakvágó-utcába, városunk eme diszesebb és szebb útjára, mely kies fekvésében a deszka-temető mellett huzódik el a bábonyi bércz felé.

A szellemek eme új hazája jobban érdekli most a kíváncsiakat, mint annak előtte a Columbus fölfedezését hajhász emberáradat, az a célunk tehát, hogy megismerjük ezt a homály és sötétség sűrű fátyolába bujtatott üdülő helyet, melyhez immár elérkeztünk.

Tessék csak, tisztelt uraim és hölgyeim, jól körülnézni, itt nincsen már nyakig érő sár, sem rossz kövezet, nem is lehet, mert a budapesti asphalt részvénytársaság lefödté már a járdát finom parquethez hasonló

márvány leplével egész ki a bábonyi bérczig, élvezet és gyönyörűség itt büszkén lépkedni a corson, és valóságos öröm tölti be szívünket, ha sürgős utaink gyakran arra szőlitanak egy kis nappali vagy éjjeli sétára.

Szemléljék kérem meg jól a világitást, mintha ebben sem szükkölködne ezen utca úgy, mint más belvárosi, egyetlenegy lámpát sem fognak látni.

És miért?

Azért, mert a villamossági részvénytársaság csak közelebről állította fel egymástól öt lépésnyi távolságban a villamos póznákat, melyen az Auer féle villamos lámpák szemképrázató és cikkázó fénye süt alá a járó kelők szemébe, megvilágítván impozánsan az ott épült palotákat, három és négy emeletes házakat, s mig az egyik oldalról az új secessió stílusban épült ház sor falazatára felpingált művészek, költők és hadvezérek daliás alakja szórakoztatja látványosan szemeinket; addig az utca másik oldalán végighuzódó deszka-temető aljáról nagy mennyiségben lengedez felénk az illatos zephir. Minő élvezet és jólét. Ugyebár hogy milyen fény, pompa és tisztaság ragyog itt mindenfelé, télen és nyáron egyaránt, ezt nem is tudták önök, tisztelt olvasóim?

Lapok" épen úgy felkarolta és pártolja az eszmét, mint a mi lapunk, bizonyítja azt, hogy magyar lapot és magyar embert a hazafiság kérdésében semmi sem választhat el egymástól.

Ma már nem kételkedünk abban, hogy az iparpártoló-egylet városunkban és megyénkben is megalakul. S ha mégis késlekedünk az egylet megalakításával, annak oka nem az, miúgya érdemesnek tartanók továbbra is azok után várakozni, a kik nem sorakoznak. Hiszen megirtuk előre, hogy ez a mozgalom mindenkire s főleg a vezetésre hivatott kényelemszeretőkre nem számíthat. Késedelmünknek egészen más az oka.

Mi ugyanis azt szeretnők, hogy kész javaslatokkal lépünk az alakuló egylet elé. Sok fő sokat gondol s éppen ezért tért nyitunk lapunkban a közönségnek, felszólítva mindenkit, hogy a honi ipar pártolását célzó eszméit és gondolatait tegye papírra és küldje be hozzánk. Megvagyunk róla győződve, hogy az eredeti gondolatok, a gyakorlati tanácsok olyan özőne kerül ki a nyilatkozatokból, mely nagyon megkönnyíti az iparpártoló egylet munkáját.

Főképp a következő kérdésekre kérünk feleleteket:

1. Miféle módokkal és eszközökkel lehet az ügy iránt a közérdeklődést felkelteni, állandóan ébren tartani és minél szélesebb körre kiterjeszteni?
2. Tekintettel arra, hogy egy város és megye mozgalma elszigetelve nagy eredményeket felmutatni nem képes, mit tegyünk, hogy a mozgalmat a megye határain túl is felkeltsük?
3. Miféle módon ellenőrizhetjük a kereskedőket, hogy csakugyan magyar iparcikkeket árulnak és nem idegen iparcikkeket honi nevezet alatt?
4. Mit kellene tenni, hogy azokat az iparcikkeket is meghonosítsuk, melyeket még hazánkban nem állíthatnak elő, melyekben teljesen a külföldre vagyunk szorulva?

De apropos, szakit félbe most egy félénkebb természetű ideges spiritiszta lélek, ki összeköttetésben állván a temető szellemeivel, irtózik szörnyen az ottani lakásoktól és szól hozzám ekképen:

És milyen a közbiztonság ezen a vidéken, kedves kalauz ur?

Megnyugtattam őt mindjárt.

Helyi tapasztalataim nyomán elmondottam, hogy a közbiztonsági állapotok ezen a vidéken a lehető legkitünőbbek. A lakosság fegyelmelt és jámbor, szívesen tesz kölömbiséget az enyém és tied között.

Itt kérem nem is a városi rendőrség emberei tartják fenn a rendet, ők nem őrködnek erre felé a közbiztonság jölétén. Soha és sehol nem fog Nagyságod erre élő rendőrt látni, mert ezen a vidéken kivételesen az a diszörség látja eme nemes hivatást, mely nap-nap után délben vonul fel a Tetemvár magaslatára a puskaporos felé és onnan őrködik szüntelen messzelátóval a nyakvágó utca csendje és rendje fölött.

De talán eleget láttak és tudnak már ugyebár a nyakvágó utca hollétérdő, nem szükséges tovább folytatnom, hanem kezdetem már azt az esetet, a mikor a nyakvágó utcában a szellemek majd levágták a nyakamat.

Várjuk a feleleteket s nehogy valakit gondolatainak közlésétől a nyilvános szereplés visszatartson, még csak azt jegyezzük meg, hogy ha valaki a közlemény alá a nevét ki tenni nem kívánja, tudassa ezt velünk.

A szerkesztőség.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Márczius hó 3-án. A miskolci polgári dal-egylet tánczezel egybekötött dalestélye a Koronán.

Márczius 4. — A miskolci athleta kör közgyűlése d. u. 4 órakor.

Márczius 17-én a miskolci ág. ev. nőegylet thea-estélye a koronán.

Márczius 18. A miskolci színház részvénytársaság közgyűlése d. o. 11 órkor.

Naponta előadás a színházban.

— **Soltész Nagy Albert**, pártunk alelnöke, az ev. ref. főgymnasium igazgató tanácsának és a színházi részvénytársaság igazgató választmányának elnöke, Abbáziából teljes jó egészségben hazaérkezett s átvette azoknak a kulturintézményeknek vezetését, melyeket a közbizalom az ő kipróbált, erős kezeire bízott.

— **Mádi Kovács György.** Hadtestünk egykori nagynevű parancsnoka, **Mádi Kovács György** tábornagy, a balasa-gyarmati győztes hadvezér, betegségéből annyira felgyógyult, hogy a legutolsó királyi kihallgatáson teljes épségben jelenhetett meg az uralkodó előtt, a ki leereszkedő szíveséggel fogadta és — a ki visszaemlékezik arra, hogy annak idején csak *feltételesen* helyeztetett a nyugállományba, az nem tartja lehetetlennek, hogy a kiváló katonája újból aktív szolgálatba lép.

— **Canonica visitáció.** A miskolci járás ev. ref. egyházait a napokban látogatták meg az alsóborsodi egyházmegye kiküldöttei: **Makláró Károly** sajó-kereszturi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró és **Tóth Béla** harsányi lelkész. A kiküldetés célja az, hogy az egyes egyházak szellemi és anyagi viszonyairól közvetlen tapasztalatokat szerezzek.

nek, azokat az egyházmegyének bejelentsek s a fölmerült bajok orvosoltassanak. A kiküldöttek nagy buzgalommal végezvén feladataikat, szerdán, február 28-án utolsó állomásukra: Miskolcra érkeztek, a hol az egyház komoly ügyeinek megvizsgálása után **Nagy Ignác** lelkész vendégszerető házában a kiküldöttek tiszteletére közebéd volt. A közében az egyház előkelő férfiai és tisztviselői vettek részt. A jó magyaros ebédet kitünő hegyaljai borok és szellemes pohárköszöntők fűszerezték. Az első pohárköszöntőt **Kun Bertalan** püspök mondotta az egyházmegye kiküldötteiért; **Tóth Dániel** esperes **Kun Bertalan** püspökért; **Makláró Károly** a miskolci egyház vezető férfiaiért s azok között elsősorban **Mikuleczky István** főgondnokért, **Kun Kálmán** a házigazda és családjáért emelt poharat. A kedélyes ebéd csak a késő délutáni órákban ért véget.

— **Eljegyzés.** Szép családi ünnepély folyt le hétfőn este a köztisztelőben álló **Prázay** családnál. Ez alkalommal jegyezte el ugyan is ifj. **Váncza József** okleveles gyógyszerész, fiatalágunknak általánosan ismert és kedvelt tagja **Prázay János** városi képviselő és megyebizottsági tag és neje **Koch Matild** uró bájos, művelt és szeretetreméltó leányát **Idát**.

— **Esküvők.** Dr. **Hajós Henrik** gyakorló orvos, a magyar királyi államvasutak pályatorvosa, e hó 6-án fog házasságra lépni dr. **Frank Miksa** m. á. v. orvosi tanácsadó — járásorvos bájos leányával, **Ilonkával**.

Egy másik esküvő holnap fog végbemenni **Nyíregyházán**, a hol **Lörök (Taub) Ernő** gyógyszerész fog örök hűséget esküdni **Baruch Arnold** ottani tekintélyes polgár leányának, **Anna** kisasszonynak.

— **A honvédség köréből** **Burget Lajos** honvédszázados zászlóaljparancsnoki minőségben **Pancsovára** helyeztetett át. Távozása nem csak katonai körökben kelt őszinte sajnálkozást.

— **Közgyűlés.** A Borsodi Bükk-Egylet (a magyar turistaegyesület osztálya) évi rendes közgyűlését 1900. márczius hó 4-én délután 4 órakor tartja meg a megyeháza nagytermében. Napirend: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Az 1899. évi számadások bemutatása. Az 1900. évi költségvetés megállapí-

Hát bizony kissé furcsa história volt ez, a mi csak velem történhetett meg.

Egy farsangi mulatságról bandukoltam haza, ősi szokás szerint gyalog, éjjel fél egykor. Gyönyörű holdvilágos este volt, a vár s gáz és petróleum lámpái takarékosági szempontból sötétségükkel tündökölték. Siri csend volt mindenfelé, mintha kihalt volna minden élő lélek. Mindenki mélyen aludt.

A mint gondolataimban elmerülve tipegek és egy pillanatra körültekintek magam körül, észreveszem, hogy a nyakvágó-utcában vagyok. A néhány üveg elszürcsölt **Törley** pezsgőből felvidulva, nem találtam meg lakásom felé az egyenes utat.

A tűzoltó torony órája három negyed egyet ütött, a harang kongása a temető néma csendjében talált visszhangra, majd pedig a halálmadár mélabus ábrándja zengte el siralmas dallamát a hideg éjben, mely dallamról önkéntelenül eszembe jutott a szellemek órája és hazája.

Alig tettem még néhány lépést előre, midőn a temető oldalán lévő árokból egyszerre felemelkedik három magas, fehér alak és egyenesen felém tart. Hófehér lepel volt rajtuk, mely arcukat is teljesen lefödte.

Ki az? kérdem meghökkenve. Semmi válasz, csak sietve közeledés felém.

Hideg borzongás futott végig testemen és rögvést megálltam. Megvallom, nem szoktam félni egyhamar, de majd megijedtem. Nem tudom, remegtek-e inaim, de bálí ingem és kráglím a hideg verejtéktől oly pocsek lett, mintha egész éjjel táncoltam volna megállás nélkül.

Szellemelek voltak azok a tulvilágról kísértetek alakjában és pedig valószínűleg a meghalt szabóm, czipészem és kalaposom szellemei, kik számláikkal tisztelnek meg, hogy magukkal vitt követeléseiket rajtam most behajtsák.

— Jó reggelt kívánok, szellem urék!

Egy szó sem.

Mit akarnak tőlem, az Isten szent szerelmére? — kérdem megrökönyödve.

Könyörgöm, hisz én nem vagyok spiritiszta!

Semmi válasz.

Kezdem rosszul érezni magamat s mivel sehol a láthatáron egy emberi lélek nem volt, sorsom iránt mindegyre jobban agódtam.

Végre a nagyságos kísértetek előlről, hátulról és oldalról is jól karjaik közé öleltek, mialatt az egyiknek vaskos kezei folyton a gyomrom tájkát simogatták.

Pardon, szellem ur! En nem vagyok gyomorbeteg, csak egy kissé fazom.

tása. Előterjesztés a „Magyar Turista Egyesület” Miskolcra tartandó közgyűlése ügyében. Tisztújítás. Esetleges indítványok. Közvetlen ezután fogja tartani ugyancsak a megyeháza termében a miskolci athleta kör is közgyűlést, melynek tárgysorozatát legutóbbi számunkban már közöltük.

— **Uj báró.** Megint több van egy báróval. Mint hírlík, a király *Dóczy* Lajos udvari tanácsost, a külügyminiszterium címzetes osztályfőnökét, magyar bárói rangra emelte.

— **Elbocsátás a honvédségtől.** A m. kir. honvédelmi miniszter rendeletével s. f. évi márczius elsejével a szolgálati illetőleg végkötelezettség teljesítése után, viselt tisztirendfokozatuk megtartása nélkül, saját kérelmükre elbocsátottak a honvédség kötelékéből: kis-szántói *Dobozy* István a kassai 9-ik; *Tarnovszky* Géza a miskolci 10 ik honvéd gyal. ezredbeli tartalékos-hadnagyok.

— **A miskolci daláregylet,** városunk ezen legrégebb, legkedveltebb és legelső dalmű egylete, egy kis pihenés után, — a mennyiben 25 éves jubileumának megünneplése óta nem lépett a nyilvánosság elé — sűrű egymásutánban fog magáról életjelt adni. E derék egyesület, mely a dalművészet ápolása mellett negyedszázados multja alatt a hazafias érzés ápolásáról sem feledkezett meg, mint minden évben, úgy ez idén is fogja közreműködésével emelni a márczius tizenötödiki ünnepségek fényét és méltóságát. Ez alkalommal a közművelődési egyesületnek a Koronán rendezendő ünnepélyén fog fellépni. Ugyancsak e hó folyamán (márczius 24-én) fogja évi rendes közgyűlést tartani, a jövő hó 7-én pedig dalestélyt fog rendezni.

— **Kinevezés.** *Wilhelm* Dezső okl. gépészmérnök államvasúti mérnök gyakornokká kineveztetett s szolgálatátételre a miskolci műhelybe osztatott be.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Végh Elemér sajtó-szentpéteri járásbirósági aljegyzőt a sajtó-szentpéteri járásbiróság mellett alkalmazott ügyészéi megbízott állandó helyettesül rendelte ki.

— **A közgyűlések szezonját** éljük, közgyűlés itt, közgyűlés ott, közgyűlés mindenütt, a legtöbb közgyűlésen alig határoznak érdembe vágó dolgot, csupán csak alaki formalitást, melylyel alapszabályaik megfelelő pontját igyekeznek betartani. De ha vala-

melyik közgyűlésnek, úgy bizonyára a *színházi részvénytársaság* közgyűlésének lesz elég sok és fontos teendője. Megfogja-e oldani a közgyűlés azt a sok és fontos kérdést, a melynek megoldását közönségünk méltán és joggal várhatja, vagy a f. hó 18 án megtartandó közgyűlést a miskolci színház részvénytársaság is csak formalitásnak fogja tekinteni? Mi reméljük az elsőt.

— **Uj irnok.** A m. kir. igazságügyminiszter *Balajthy* Sándor miskolci lakos ügyvédi irnokot, a szikszói kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

— **A Borsod-Miskolci Gőzmalom Részvénytársaság** 1900. évi márczius hó 4-én d. e. 11 órakor Miskolcra a gőzmalom telepén rendes közgyűlést tart. — Tanácskozás tárgyai: 1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentésének tárgyalása, a nyereség felosztása iránti intézkedés, igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése iránti határozat. 2. Tisztviselői nyugdíjintézmény szabályzatának megállapítása. 3. A felügyelő bizottság tagjainak választása.

— **A magyar trafik** rosszasága régen elismert és bebizonyított dolog, e felett bizony a dohányzók körében teljesen egyértelmű véleménynyel találkozunk. Osztrák szomszédaink ugyanazért a pénzért sokkal jobb szivart szívnak, mint mi, pedig de sok jó magyar dohánylevelet dolgoznak fel az osztrák gyárak. Ha Bécsbe utazva, az első osztrák állomáson leszállva, egy szivart veszünk, az első bodros, kék füstkarika már bizonyoságot tesz erről. Hiába kelt két év előtt *Tóth Béla* a „Pesti Hírap” egy tárczacikkében oly vehemensen a magyar trafik védelmére, mert azon a cikkben többen mosolyogtak, mint a hányan igazat adtak neki. Szidják a magyar trafikot, a hol csak szivják, de legjobban bizonyára egy barátom szidja most, a ki tegnap méltó indignálódással beszélt el, hogy a napokban a helybeli *Groák-féle* főáruházban egy 20 grammos „*Kir-féle*” dohányesomagot vásárolt. Hazaérve, midőn a kis csomagot felbontja, kellemetlen illat csapja meg az orrát, mert a dohány egészen penészes és romlott volt. Dohányos embert az ily dolog nem csoda, ha méregbe hoz. Bepakolta újból a kis csomagot s arra jártában másnap bevitte *Groákhhoz*, hogy gyönyörködjék ő is a portékájában, azonban *Groák* ur úgy látszik annyira természetesnek találta e dolgot,

hogy sem a dohány árának visszatérítésére, sem más csomaggal való kicserésére nem volt hajlandó.

— **Sok a művaj.** A miskolci piac arról volt régebben híres, hogy itt lehetett beszerezni a falusi gazdától a legjobb nyersterményt. Vajat, tojást messzi vidékről ide jöttek vásárolni. De manapság nem csak hogy az idegen vásárlók, de a miskolci közönség is irtózik a piaci termékektől. És ez nem is csoda. A régi romlatlan parasztnép ma annyira civilizálódott, hogy otthon a legártalmasabb hamisítványokkal keveri tiszta terményeit s így hozza a piacra. Ideje volna már, ha a főkapitány szigorú rendeletet bocsátana ki az ismételt előforduló nagy visszaélések elkerülése végett.

— **Nagy emberek, nagy barátja** hunyt el a napokban *Cowen* József nagy hírű szónokban, kit *Kossuth* Lajos kormányzón kívül, *Garabildihoz* és *Mazzinihoz* is szoros, személyes barátság fűzött. *Cowen* a mult héten adatott át mindnyájunk közös anyjának, a földnek. Nyolczvanöt évre terjedő életéből sokat tanulhat a mai fiatalság.

— **Próba-bál.** *Kinsky* Károly, városunk régi, jó hírnevű táncztanítója, szokásos táncvizsgáját ma este 7 órakor tartja meg a *Seper-féle* szálloda dísztermében. Érdekességet ez estének főleg azon körülmény fog biztosítani, hogy az ez alkalommal bemutatásra kerülő körmagyar zenéjét jeles zeneszerzőnk, *Pották* Lajos kir. táblabíró szerezte.

— **Quittek vagyunk.** Egyik vidéki mulatságon történt, hogy egy rózsásarcu kis leány egy fiatal embert háromszor kosarazott ki. Ezért a fiatal ember úgy állott bosszút, hogy egy hevenyében előtalált utczai seprüt tett a kisasszony ölébe, abban a reményben, hogy az talán szivesebb fogadtatásra talál. Ezen a kisasszony megharagudott és a bál után becsületsértésért panasolta be a fiatal embert, ki azzal védekezett, hogy a kisasszony őt is megsértette, mert midőn neki kosarat adott, akkor mássokkal elment tánczolni. Ezen az alapon föl is mentették. Morál: a ki bálba megy, ne adjon kosarat.

— **Adósok öröme.** Az igazságügyminiszterium új rendeletet bocsát ki, a melynek két főbb pontja a következő lesz:

1. Az árverési hirdetményben nem lesz feltüntetve az adós neve, csak az ügy száma, összeg, becsérték, az árverés tárgya, ideje és helye.

2. A hivatalos lapban az árverések csak 2000 korona becsértéken felül tétetnek közzé.

Sok hitelező fogja ezen előbbivel egyik leghatékonyabb fegyverét elveszíteni, és sok adós fogja ezt örömmel üdvözölni, mert a nyilvánosság az ily dolgokban, valamely közös eredendő emberi gyarlóságból kifolyólag, nem igen kedves egy adós előtt sem.

— **Kedélyes séta.** Kedves meglepetés érte hétfőn reggel nyolcz órakor a *Szemere-utcza*n sétálókat. A járdán ugyanis két hatalmas manglicza döcögött, melyeket egy nyurga suhancz kedélyes káromkodások és hatalmas ostorcsattogatások között hajtott. A járó-kelők kénytelenek voltak a teret a két hatalmas hizónak teljesen átengedni, s a köcsi utra kikerülni, miután hajcsárjuk a megjegyzésekre füle botját se mozdította. Az egészben az a feljegyzésre méltó, hogy mind ezt a legnagyobb lelki nyugalommal, mosolyogva szemlélte, szó nélkül a 19-ik számú rendőr, vagy egészen természetesnek találva e kedélyes sétát, vagy azon elmélkedve, hogy nem lenne rossz, ha két ilyen állatot saját részére leszurhatna.

— **A postai gyűjtőhelyek.** *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter rendeletére nemsokára életbe fog lépni a posta gyűjtődék intézménye. Az előmunkálatok oly stádiumban vannak, hogy a postai gyűjtőhelyeket nemsokára meg fogják nyitni. A reform lényege abban áll, hogy a kincstár megbízásából magánemberek is átvehetik a postacsomagokat és ajánlott leveleket. A pénzeslevelek és utalványok át-

Az alatt a másíknak keze a kabátom belső zsebébe hatolt és úgy a szívem tájékán kotorászott, a harmadiknak keze pedig a nadrágzsebembe hatolt, azután pedig segítettek uj téli kabátomat levétni . . .

Az arcképes igazolványomat vagy cigarettát és szivart méltóztatnak parancsolni?

Semmi beszéd, viszonzásul a helyett úgy összeöleltek, hogy csak amugy magyarosan ropogtak belé a csontjaim.

Igazán nagyon kedvesek önök, méltóságos szellem urak, nem kívánnak egyebet?

De igenis kívánták még látni, hogy hány óra van, mert a következő perczben aranyóráam és lánczom, valamint az ujjaimon lévő gyűrűkért amugy magyarosan újból megöleltek, mire két oldalbordám menten beszakadt.

Hogy tovább azután mi történt velem, arra meg már nem emlékszem, mivel a reakövetkező pillanatban czilinderemre lecsapott a lapos ménkö, azután jobbról, meg balról is csattant valami.

Szegény fejtető a nyakamig leszaladt.

Ez jelentette távozásukat.

Hogy aztán mi következett, úgy-e azt képzélik önök is, tisztelt uraim és hölgyeim! Persze.

A dolognak természetes következménye

az lett, hogy nagyokat bukdácsolva, reggel felé hazataláltam lakásomra, a házi nép nem kevés ijedelmére. Csakhamar hozzáláttak kalapom eltávolítására és a legnagyobb erőfeszítés mellett sikerült nekik a kalapot az orom jelentékeny megsérülése után fejmről eltávolítani.

De hát mi történt önnel, kérde a házi-asszonyom.

Az ijedtségtől feletet nem tudtam adni, csak az ágyba kivánczoltam.

A ruhám levetése után a szobaleány a cipőimet kereste.

Akkor vettem észre, hogy harisnyában vagyok, vadonatu j kaloschnim és lakkcipőim odavesztek a feneketlen sártengerbe . . .

Ilyen az új szellemek hazája, melyről sok miskolci halandó nem tud talán semmit.

Hát csak tömörüljenek önök is a nyakvágó-utcza felé úgy éjfél után, talán megismerhetnék ezeket a barátságos szellemeket az ök nyéjas, egyszerű és leereszkedő mivoltjokban.

Én az ő ismerettsége után öt hétig nyomtam az ágyat, de ahhoz hasonló jókat önöknek nem kívánok.

Győztes.

vételére azonban nem adnak megbízást magánosoknak. A nap bizonyos óráiban gyűjtőkocsik járnak be várost és összeszedik a gyűjtőhelyeken felhalmozott csomagot és levelet és egyenesen viszik a vasútra. Ilyen gyűjtőhelyek lesznek berendezve a dohánytársadékból, kereskedőknél, kik bolthelyiségben árulnak. Egy-egy nyílt-utcában több ilyen gyűjtőde is lehet. A helyiség fölé ki lesz írva az állami czimerral díszített táblán „M. kir. posta gyűjtőhelye ajánlott leveleknek és csomagoknak“. A forgalmi szükség szerint szaporítják ezen gyűjtőhelyek számát. Elképzelhető, hogy ez az új intézmény nagy kényelmére lesz a közönségnek, mert esetleg ugyanabban az üzletben, hol épen bevásárol, feladhatja az ajánlott levelet és postacsomagot.

— **Közbiztonság a külvárosban.** Talán nincsen is. Mert a hol rendőr nincs, ott nagyon, élet és testi biztonsága nincs a polgárnak. Pedig a külvárosokban sok a csavargó és a veszedelmes alak. Aztán panaszok is tétettek már, hogy a város félreeső utcáiban, különösen az Uj-világ utcában és a Sertésvásártér környékén éjszakának idején csirkefogók állanak lesben s megtámadják az embereket. Eddig még senkit se foszthattak ki, mert óvatosak lévén a járókelők, a zsebből előrántott forgó pisztoly segítségével elrezzentették a csibészeket. Ez a panasz nem annyira hozzánk, mint inkább a rendőrkapitánysághoz tartozik. Meg is mondtuk ezt a panaszosnak, mire azt a választ nyertük, hogy a rendőrséghez hiába fordul valaki ilyen panaszszal, mert ott nem adnak hitelt szavainak, a támadást félreértésnek vagy tréfának, avagy pusztá ijesztgetésnek tartják. Az igaz, hogy eddig még senkit se raboltak ki az utcán, de talán be sem kelene várni a rablást; hanem alapos razzia-kat tartva, minden nagyobb baj elhárításával meglehetne a bajt előzni. Munkanélküli csavargóval telesteli van a város. A külváros szinte hemzseg. Az apró beszálló vendéglőkben, kurtakorcsmában annyian vannak, hogy a rendőrségnek bőségesen kerülne a horgára minden este gazdag zsákmány.

— **Mikor a szikszói ember biztosít.** Beállít a szikszói atyafi, hogy a megkötött életbiztosítás felől egy kissé kérdezősködjék.

— Nem értettem meg tegnap, hogy is van a biztosítás?

A kértettség feleli:

— Hát úgy áll, hogy magának minden évben 32 frtot kell fizetni, s ha meghal, a kap a felesége 1000 frtot.

Elkezdi csóválni a fejét az atyafi.

— Nem jól van ez így, kérem szépen . . . inkább az asszony haljon meg . . .

— **Megdézsmált gabonarakár.** Wechsler testvérek terménykereskedő cég Vay-uton levő gabonaraktárából már hosszabb idő gyakran eltűnt egy-két zsák életnemű. A tolvajokat végre tegnapelőtt éjjel éppen akkor csípték el, midőn álkulcsal kinyitva a raktár ajtaját, egy-egy zsák gabonával odébb akartak állani. A tolvajokat — két rovott multu „buzatéri polgárt“, — átadták az illetékes hatóságoknak.

— **A bűn.** A bűnügyi osztálynál történt tegnap délután. A rendőr meztelbős gyermekleányt lódit be az ajtón. A sovány, borzas kis teremtes rongyos, gyűrött ruhájának lefengő rongyait retkes kezével fogja össze.

— Ehun-e, — szól a rendőr — megint roszban járt.

A rendőrfogalmazó kíváncsian kérdezi:

— Honnan hozták elő?

— Az éjszaka csípték el, onnan jött abból a házból, a melyről a nóta is azt dalolja, hogy: Jaj, de magos a teteje.

— Mit csináltál ott?

— Ittam és táncoltam.

— Hány esztendő vagy?

— Tizenhárom éves vagyok.

— És mióta kóborolsz?

— Másfél év óta.

— Miért nem szegődöl el valhová?

— Csak nem hagyom magamat kizoztatni a ténsasszonyoktól.

Kivet a zsebből egy piros bársonyhuzatu skatulyát. Ezüst papirosba göngyölt czukorkával volt tele. Büszkén mutogatta:

— Ha szolgálnék, nem kapnék czukrokat.

— **Fölvívás előfizetésre.** Ismerőseim és barátaim kívánságának engedve, „Molnár rezgő-polka“ című zeneművet, zongorára átírva, kiadni szándékozom. Tekintve azt a kedvező fogadtatást, melyben szerény zeneművem a közönség részéről eddig részesült: abban a reményben vagyok, hogy művemnek szélesebb körben való terjesztését, illetve közrebocsátását szintén jó néven veszi tőlem a zenében gyönyörködni tudó közönség. Tisztelettel kérem tehát a közönséget, hogy szerény zeneművet pártfogó jó indulatába venni sziveskedjék. Egy példány ára 2 korona. Miskolcz, 1900. március hó. Tisztelettel Láng Ottó hirlapíró. A gyűjtő-ívet kérem március hó 20-ig czimemre, a „Borsodmegyei Lapok“ szerkesztőségébe beküldeni.

— **Elnökváltás a néppártban.** A néppárt egy része kezdettől fogva nem volt megelégedve Molnár János apát pártelnökségével, hanem Zichy János grófhoz huzott, a mint az ő egyénisége parlamenti szereplései után jobban kidomborodott. A csütörtök esti pártértekezleten Molnár János látva ezt, lemondott az elnökségről, kivel együtt Mócsy Antal alelnök is leköszönt. A megejtett választás eredménye az lett, hogy elnöknek Zichy János grófot, alelnöknek Rakovszky Istvánt választották meg.

— **Rendőri hírek.** Belus István kádárségéret 24 korona lopásáért — melylyel mesterét Kárász Andrást bodnárt károsította meg — a miskolczi rendőrség körözi.

Nem különben országszerte való körözését rendelte el rendőrségünk Stollár Anna miskolczi illetőségű rovott multu lánynak, — több kisebb-nagyobb rendü lopás vétsége, illetve bünténye miatt.

x **Egy kitűnő pikáns-torta** újdonságot készít Megay Róbert miskolczi czukrász, melyet „Sulamith“-torta elnevezése alatt csinos dobozokba csomagolva 80 krajczárjával árusít. Ugyanaz kisebb kiállításban 22 krajczár.

3-10

A cseléd-iskolák ellen.

— Levél a konyhából. —

Most, hogy a cseléd-iskolák eszméjét az amerikaiak után a civilizált Európában, tehát hazánkban is megpedítették és fővárosi lapokban is jelent meg egy-egy közlemény a cseléd-iskolákról: e cikkek nem lettek pusztában elhangzó szavak. Mert ha a társadalom hivatott tényezői nem foglalkoznak is még tárgyilagosan a kérdéssel: azok között a kik a majd létesítendő tanfolyam hallgatói (?) lesznek, már is támasztott egy kis forradalmat, a melyet a la palotaforradalom — konyhaforradalomnak nevezhetünk.

Miskolcz cselédségének hangadói és szóvivői értesülvén róla, hogy micsoda puccs készül ellenük a cseléd-iskolák által, mozgalmat indítottak, hogy tiltakozásuknak kifejezést adjanak, hogy az eszmét még csirájában elfojtsák.

A mozgalom élén állók — mint az alább olvasható nyílt levélből kiviláglik — szűk körű értekezletre gyűltek össze az éjek egyikén a miskolczi cselédség egyik Nesztoránál, a ki az anket lefolyásáról következő zsirral pecsételt levelet küldte be hozzánk közlés iránt:

Tisztelt újság csináló urak!

Aszonja a héten a kis naccsága, mikor a levest befőzni akarom, mivelhogy akkor szokott kinézni a konyhába: Tudja-e Borcsa, hogy magát feladjuk iskolába?

— Fel-e — mondok — benőtt már nekem a fejem lágya ahhoz, hogy tanuljak. Hát ezt már miféle okosok találták ki a csontvágó eszközzel? kérdelem én.

— Cseléd-iskolát állitanak fel Miskolczon, s ezután csak okleveles cselédet fogadnak meg; mondja ő.

— Hát csak fogadjanak a naccságáék diplomás szakácsnét; tudom hogy megátkozzák, még a ki kidiplomázta is; főzök én diploma nélkül is olyan ebédet, hogy annak a tanítónak az öregapja se nyalt külöbét. Engem ugyan — tudom istenem — hogy nem fog megdiplomázni semmiféle könyvszakács, hogy egye meg a receptes kotyvalékját. Nem papirosról tanultam én főzni, mint a naccságáék a nevelőben, hanem a konyha mellett.

Igy szólék szeliden a kis naccságának, a ki ide is adta azt az újságlapot, a melyikbe ott áll a cseléd-iskola, hogy főzném be s találnám fel azoknak, a kik kitalálták.

Hát tudatom a tisztelt újságszináló urakkal, hogy abból az iskolából nem lesz semmi, mig én meg a Tálás Böske nyeresek leszünk és helyén lesz a két nyelvünk, már hogy az e. yém meg a Böskéé.

Tegnap már meg is tartottuk a „népgyűlést“ a Zsiros Zsuzsánál, a kinek a legtágabb konyhája van a Peczen innen és áperete kimondtuk, hogy minket ugyan nem nevel ki semmiféle szoknyás vagy nadrágos cseléd-précceptor se, ki vagyunk mi nevelve, meg cziiflízálva ugy a hogy kell, meg a hogy illik is. Süsse meg a diplomáját, a ki adja: a babának van arra szüksége, nem a konyha körül forgoló vászonnépnek.

Kinevel minket a világ, a sok rosz, meg a jó hely, meg a magunk képessége.

Ezeket kívántam betálatni az igen tisztelt újságszináló uraknak, hogy adják tudtára országvilágnak, meg a kiknek cselédakadémiaiban fő a fejük gombocza, a melyet is szeretnék megkopogtatni evvel a pennátlan kezemben levő főzőkanállal.

Ezeknek utána kezeit csókolva vagyok és maradok helyben Miskolczon.

Kanalas Borcsa,

diplomára nem vágyó szakácsnő.

Színház, Művészet.

** Az e heti műsor értékét nagyban emelte a „Vasgyáros“ és „Clemenceau“, e két hatalmas alkotású francia színmű. Magának az előadásoknak a sikerét és értékét pedig nem kis mértékben emelte Ráthonyiné Maróthy Margitnak, a „Nemzeti színház“ tegjának a vendégszereplése. A „Vasgyáros“ kedden ez idén harmadszor került színre, de ha összehasonlítást teszünk ezen — és a két elmúlt est között, akkor azon konkluzióra jutunk, hogy ez est sikere semmit sem von le az elmúlt két est sikeréből . . . sőt . . . Mert Markovits „Claire“-jét nem homályosítá el a Maróthyét Maróthy virágcsokor és nagy taps fogadta s a közönség rokonszenvének ez előlegzése nem vallott kudarcot, mert Maróthy megfelel a várakozásnak. Kedves megjelenés, biztos és elegáns játék, mely alaposabb és hosszabb tanulmányozás eredménye volt s mindenek felett kedves, alkalmas és behizelgő organum jellemezték Maróthyt. Sze-

repe is hálásabb volt, mint a következő estén s nagyobb sikert is aratott, mint a „Clemenceau“-ban.

Izléses és fényes toilletjei csak emelték e kedvező benyomást. Alakításából azonban egy keveset levon az, hogy néhol vagy tulbuzgó volt Claire egyéniségének kiábrósításában, háborgó érzelmeit tulbuzgón palástolva, vagy talán egy kis „nemzeti“ fölényt érzett magában, társaival szemben. Ő utána első sorban Almássy Endrét kell kiemelnünk, kinek „Derblay Philippe“-je nem sok kívánni valót hagyott maga után. Baghy (Bligny herczeg) mint legtöbbször, ugy ez este is jó volt. A Csókáné (Athenais leánya) és a Claire közötti nagy jelenet nem vesztette el hatását. A többi szereplőket azonban már nem dicsérhetjük — Molnárt kivéve, — mert a kritika nem követheti a „nil, nisi bene“ elvét.

A „Clemenceau“-ban több volt a virág és több volt a közönség, azonban kisebb volt a siker, jóllehet a közönség nem fukarkodott tapsaival, de ugy a darab, mint „Iza“ (Maróthy) szerepköre, daczára, hogy jeles alkotások, elmaradnak a „Vasgyáros“ és „Claire“ szerepköre mögött.

Ámbár e darab is, ugy a társalgási részletekben, mint az erősebb eruptióknál próbára tette Maróthy talentumát, mindazonáltal a közönség gyakran megisméltető erős tapse is azt igazolta, hogy feladatát megoldotta, jóllehet az előző esti szerepre vonatkozó általános gáncsoló megjegyzésünket „Iza“-jára is alkalmazhatjuk. „Clemenceau“ szerepében egyesek Baghy helyett Almássy látják volna szivesebben, jóllehet Baghy „Pier“-je is megállotta a helyét. A Csókáné (Dobrowszka grófné) alakítása csak emelte az előadást. Ebergényiné Amália természetes volt. Latabárral szemben tartozunk azzal a kijelentéssel, hogy szerepét ezuttal tudta. Csudálkozunk azon, hogy Ráthonyi Stefike oly kis szerepkört (Marianne Modell) kapott ez este, mert ő azok közé tartozik, a kik az évad eleje óta sokat haladtak.

Csütörtökön, — mint előre jeleztük — Almássyné Ragányi Iza jutalomjátékául *Berczik* Árpád népszínműve, az „*Ignáncsi kispap*“ került színre. Szembe állítva e darabot legújabb népszínmű termékeinkkel, mindenestre ez jobb alkotás, de korántsem olyan, a minőnek közönségünk nagy része Berczikről, s e darabnak halottaiból való feltámasztása után várta. A „*Falu rosza*“-val, a „*Szököt katoná*“-val, a „*Piros bugyelláris*“-sal, a „*Tolonca*“-czal párhuzamba nem állítható. Kevés benne a cselekmény, éppen azért kissé vontatott, hát még ha olyan előadásban megy, mint a csütörtöki volt. Egy szerelmes kispap kivetkőzését ellenző szülők s Király Pista (Bethleni) és Lazsák Zsuzsa (Csongory) viszonya körül forog az egész darab, közben oly részletek vannak beszöve, a melyek arra a gondolatra engednek következtetését, hogy a szerző mindenáron ki akarta a három felvonást szorítani. Az előadásnak közepes sikere az Almássyné Ragányi Iza és Csongory érdeme.

Almássyné egy szép nagy babérkoszorú kivül, — melynek s. alagján e felírás volt olvasható: „Kedvenczünknek, Ragányi Izának — Miskolcz közönsége“, — még négy csokrott, két toilletre való kék és rózsaszínű selymet, egy pecsétes levelet és egy ajándék tárgyat kapott. A négy csokor közül kettőn a következő felírás volt olvasható: „Nem a színésznőnek, a jó feleségnek“ s „Miskolcz közönsége 1900. márczius 1.“. S Ragányi a közönség figyelmének ezt a szép megnyilvánulását meg is érdemelte, ez este is kedvvel és természetesen játszott, ének-számaikat gyakran meg kellett ismételnie. Csongory Mariska, (Lazsák Zsuzsa, alias Stella) a szerepében megnyilvánuló komikai motívumokat ügyesen hozta kifejezésre, s komikai vénát árult el, a második felvonás-beli dalát, — jóllehet játéka sokkal élvezetesebb volt — háromszor kellett megismélnie. Markovics-tól eltekintve, gyenge

és szintelen volt a többi szereplő alakítása, csak Bethleni járt közel a helyes uthoz. Különbben, mint megjegyeztük, lassu és vontatott volt az előadás, a párbeszédek között a 15 másodperczes szünetek egymást érték, s a szereplők hol késve, hol korábban jöttek színre. Általánosságban összegezve: ugy a darabtól, mint az előadástól többet vártunk.

—*szay*
* * * A testvérek. Élvezetes estében fog közönségünk részeseülni a jövő hét első felében, a mennyiben direktorunknak sikerült Ledovszky Gizellát, a „Magyar színház“ primadonnáját, kedvencz művésznőnknek, Ledovszky Mariskának nővérét három fellépésre megnyerni. Színre fognak ez alkalommal kerülni, hétfőn „Lili“, kedden „Sulamith“ és szerdán bucsu vendéjjátékul a „Cziterás“. A darabok megválasztását igen szerencsésnek tartjuk. Ez előadások sikerét, élvezeteségét és a telt házát nem kis mértékben fogja azon körülmény is biztosítani, hogy a „Sulamith“-ban és a „Cziterás“-ban Ledovszky Mariska is fog játszani, s így közönségünknek alkalma fog nyilni e ritka és kiváló tehetséggel megáldott két testvér művésztében egyszerre gyönyörködni. Ledovszky Gizellát különben közönségünk egy része már bizonyára ismerni fogja, s hisszük hogy ugy ő a művészetével, mint közönségünk tömeges pártolásával kölcsönösen kedvessé és emlékezetessé fogják tenni ez estéket egymásnak.

* * * Tharasszovits Margit jutalomjátéka, melyre közönségünk figyelmét már mult számunkban is felhívtuk, ma szombaton lesz. Hiszük, hogy a mai szépen sikerült est lesz, s hogy ugy a Tharasszovits egyénisége, mint maga a választott darab (Bocaccio) sokakat fog a színházba vonzani.

Elhalasztott jutalomjáték. Eredetileg márczius hatodikára volt kitűzve a „Becsület“, Sudermann e világhírű drámája Molnár Gyulának e tehetséges és törekvő fiatal színésznőnknek jutalomjátékául; a közbejött vendégszereplések miatt, most márczius nyolcadikára lett elhalasztva.

* * * Orpheus a pokolban. Offenbachnak ezt a remek zenéjű operettejét választotta színtársulatunk közkedvelt komikus, Ferenczi Károly jutalomjátékául. Az előadás napja még nincs kitűzve, de nem soká fog késni. A jutalmazandó iránti szíveségből a kisebb szerepeket is színtársulatunk első rendű erői fogják játszani. Ferenczi „Jupiter“ szerepében kétségkívül a legjobb alakítást fogja bemutatni, mert ez az ő egyéniségének legjobban megfelel, de meg a „Népszínház“ deszkáin e szerepében már ugy a közönség, mint a kritika elismerését sikerült kivívni. E helyen kívánjuk felemlíteni, hogy Ferenczi a Magyar színház felajánlott szerződését nem fogadta el, hanem tegnapelőtt Csókávali szerződését még egy évvel meghosszabbította, a mely körülmény közönségünknek bizonyára örvendetes tudomásul fog szolgálni.

Egyletek Mulatságok.

> **Tánczestély.** Szombaton, f. hó 24 én zajlott le a diósgyőri-vasgyári ötletlen alkalmazottak táncmulatsága a kaszinó nagytermében, mely mint már az előjelekből ítélni lehetett, várakozáson felül jól sikerült. — A rendezőség Lorunzer Hermannal az élén mindent elkövetett az estély sikere érdekében. — Anyi szép asszonyt és szép leányt, mint ez estén, ritkán volt alkalmunk a vasgyárban együtt látni. — Az első négyest 60 pár tánczolta — Ott látnuk a vasgyári előkelőségekből Técsői Ferencz kir. tan., h. igazgatót, Fleischmann, Szvetlik felügyelőket, Braunfeld, Bergh, Friedmann fő mérnököket, dr. Soltész főorvost, Cossa főellenőrt stb. A mulatság csak a reggeli órákban ért véget. — A jelenvolt hölgyek névsorát az alábbiakban adjuk:

Asszonyok: Dr. Soltészné, Szvetlikné, Braunfeldné, Cossáné, Friedmanné, Berghné, Meragalliné, Ádám Andrásné, Pithoff Gézané, Draskóczyné, Papp Istvánné (Miskolcz),

Hollóné, Forster Aladárné, Szökéné, Mihalcikné, Gödeichné, Szokolyné, Prámerné, Staub Andorné, Huljárné, Harhanyiné, Döbrössyné, Bukofszky Károlyné, Györyné, Budayné (Miskolcz), Joászné, Szelényi Lajosné (Miskolcz), Kutscheráné, Rumpoldné, Füzéressy Barnáné, Roma Györyné (Miskolcz), Méróné (Miskolcz), Didonné, Csáporyné, Strószné.

Leányok: Brodreisz Róza, Györy Mariska, Papp Erzsike (Miskolcz), Bukofszky Ella, Hulják Mariska, Strósz Meláné, Stultély Irén, Balogh Jolán (Miskolcz), Mihalcik Etel, Rappenberg Szidike (Vác), Huckstädt Irén és Róza, Roma Etelka, Buday Jolánka, Scheller Giza, Greisinger Ilonka, Janovits Margit, Csápori Irma.

△ **Férfi-estély.** A miskolczi polgár-egylet, városunk legrégebb kulturális intézménye, hushagyó kedden este tartotta tágas helyiségeiben szokásos és hagyományos férfi-estélyét. Ha valamelyik egyesületnek, ugy bizonyára a miskolczi polgár-egyletnek igen sokat köszönhet Miskolcz közönsége, különösen a multban. Kaszinók, egyesületek ma már ugy teremnek, mint a gomba, de mikor e derék egyesület a negyvenes években gróf Széchenyi István szavaival s az ébredő nemzeti öntudatnak hatása alatt létre jött, akkoriban ez még nagy szó volt, nagy vívmány. S e hosszú idő alatt, bár a körülmények nagyot változtak, a miskolczi polgár-egylet hű maradt szelleméhez, tradícióhoz. Fényesen beigazolta ezt azon körülmény, hogy Bársony János elnök igazi hazafias szellemben a nagyszámban megjelent egyleti tagok lelkes megjelenése között, poharat gróf Széchenyi István emlékére üritette. Ezután Miskolcz Pál igazgató mondott tartalmas és szép pohárköszöntőt, kinek példáját Kun Kálmán, Porcs János, Lengyel János, Jaczkó Emil, Szabó Barna és dr. Ixel Soma követték.

> **Meghívó.** A „Miskolczi Tisztviselők köre“ rendes évi közgyűlését Pannonia szálló-beli helyiségében f. évi márczius hó 10-én délután 5 órakor tartja, melyre a kör t. tagjai meghívattak.

> **A miskolczi ev. ref. főgymnasiaumi ifjuság hangversenyén a jótékony czélra felül-fizettek a következők:**

Kun Kálmán 18 kor. Dr. Fodor Pál, Melczér László, Nádpataky Endre, dr. Rácz Jenő, dr. Horváth ügyvéd, Radványi István, Tóth Benő urak 10—10 kor. Petró József ügyvéd, dr. Rácz György, Gartner Fülöp, dr. Szabó József és Kun Bertalan püspök urak 8—8 kor. Górgy László, Csorba Endre, Máday János, Pataky Sándor, Mikuleczky István, Soltész Nagy Kálmán polgármester, dr. Singer Henrik, Adler Károly urak 6—6 kor. Lossonczy István, Vértessy Sándor tanár urak 5—5 kor. Dr. Kovács Gábor igazgató, Szepessy Mátyás, Halmay Gyula, Csorba György, Buday József, Porcs János, Tóth Pál, dr. Kun József, dr. Rácz József, Groák Adolf, Botlik József, Gróber József urak, valamint Forty Irma urhölgy és Szántó Albertné urnó 4—4 kor. Boros Károly és Tepper N. urak 3—3 kor. Krón Ignác, Tagleicht Károly, Seidl Gusztáv kapitány, Szabó Barna, Jármay József, Kiss Lajos, Finkey József, Molnár József, Tóth Benő, Simon Gábor, Dunay Sándor, Nagy Ignác, Neuman Armin, Czukor Józsefné, Gelb Sománé, Homér József, Márton százados, N. N., Ferenczi Károly, Vadnay Tibor, Ambrózy Antalné, Sipos József, Bolváry Andor, Fantoly János, Terhes Lajos, Csik Dániel, Evva Ernő 2—2 kor. Fodor Dező, Herczinger N. né, Bárány Károly, Bartus Béla, Márkus Jenő 1—1 kor. Klein Géza tanuló 60 fillért.

A felülfizetésekért hallás köszönetet mond a rendezőség.

Árlejtési hirdetmény.

Borsodvármegye törvényhatóságának 1900. évi 191. kgy. sz. altti határozatával a Miskolczon épülő megyei köz-kórháznál egy jégveremnek 3349 Korona 44 fillér költségve-

tési árban és a csatornázási munkálatoknak, 10985 korona 52 fillér árban leendő elkészítése engedélyeztetvén: a most felsorolt munkálatokra ezennel nyilvános árlejtést hirdetek.

A tervek, melyek szerint a munka előállítandó, és a költségvetések, a kiadó hivatalban a hivatalos órák alatt mindenkor megtekinthetők.

Az árlejtés határidejéül 1900. év márczius hó 15-ének délelőtt 9 óráját tűzöm ki, s felhívom mindazokat, kik a jelzett munkálatokra együttesen vagy külön külön ajánlatot tenni óhajtanak, hogy ajánlataikat írásban, melyhez a fentebb kitett költségvetésbeli összegeknek 10%-a bántpénzül készpénzben vagy óvadékképes papirokban csatolandók, jelzett határidőig nyujtsák be.

A kórházi építő bizottság fentartja a magának a jogot, hogy a beadott ajánlatok fölött tetszése szerint, a körülmények mérlegelésével határozzon.

Miskolcz, 1900. február hó 20-án.

Dr. Tarnay Gyula,
alispán.

Nyilt-tér.

The Neuchatel Asphalte Company Limited

Budapest, VI. Andrásy-út 1.

Ezennel van szerencsénk jelenteni, hogy Miskolczon s annak környékén képviselőtünkkel

Földi Antal
urat, **Miskolczon, Széchenyi-utca 76.** biztuk meg s kérjük adandó alkalommal a megrendeléseket nála eszközölni.

4-6

134. sz.
1899. tk

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szikorszky Gyula végrehajtatónak Gyárfás István végrehajtatást szenvedett elleni 965 kor. követelés és járulékai iránti ügyében az árverést a miskolczi kir. törvényszék területén levő: a nádasdi 105. sz. tjkvben A + 1 r. 178. hrsz. 84. sorszámu ház, udvar és kertre 965 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, hogy a fenti megjelölt ingatlan az **1900. évi ápril hó 2-ik napjának d. e. 9 órájaker** Nádasd község házánál megtartandó árverésen a kikiáltási áron alólis eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1900. évi jan. 17-én.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Sebe Alajos,

kir. tvszéki bíró.

Elismert jó minőség és izléses kiállítás.

Gyáram nagymérvű berendezése folytan bárkivel versenyképes.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.

AUSCHSOMA
vasbutor- és aczélsodrony-ágybetét gyár
Miskolcz.

Iroda és raktár:
Kazinczy-utca 18.

Gyártelep:
Vay-út 6. sz.

Alapított 1897.

Készít aczélsodrony ágybetéteket nagy- és gyermekágyakba, vas- és fakerettel.

Mindennemű e szakmába vágó javítások, törött és megrongált vasbutorok helyreigazítását és újjafényezését gyorsan és jutányosan eszközöli.

4-10

Eddig már 15000 drbnál több szállitva lett.

KÖNYVNYOMDA

KÖNYVKÖTÉSZET

SZELÉNYI ÉS TÁRSA
MISKOLCZ

SZÉCHENYI-UTCA 45. SZAM.

DOBOZ-GYÁR

Legmodernebb anyaggal felszerelt
könyvnyomdánkban

nyomtatványok

izléses kivitelben
pontosan és gyorsan készítettnek.

Új gépekkel és segédeszközökkel
felszerelt

Könyvkötész etünkben

e szakba vágó munkák
legpontosabb kivitelben készítettnek

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy Miskolczon, Széchenyi-utca 137. sz., Bródy és Weisz ujonnan épült házában, egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

czipő-, kalap- és uri divatáru-raktárt nyitottam.

Midőn erről a n. é. közönséget értesitem, legyen szabad remélnem szives pártfogását és részemről mindent elkövetek, hogy az árúk jutányos ára, valamint pontos és lelkiismeretes kiszolgálásom által, nagyrabecsült bizalmát kiérdemeljem.

Üzletemben alant elősorolt árúcikkek kaphatók: legjobb minőségű férfi-, női- és gyermek-czipők, puha- és kemény-kalapok, férfi-fehérműek, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztük- és harisnyák, utazó- és kézi bőröndök stb. stb. és minden e szakmába vágó cikkek.

Támaszkodva e téren szerzett bő tapasztalataimra és szakismeretemre, az üzlet vezetéséhez valamint alapelveimre, az üzlet reális vezetését és pontos kiszolgálást illetően; valamint a legjobb bel- és külföldi gyárosokkal való összeköttetésem által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy versenyképesség tekintetében árúimat a legjutányosabban adhatom.

Nagyrabecsült pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

REINITZ MIKSA.

5-5

Dunky Fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek

Városház-tér 5., óvoda-épület.

Az ujonnan épült s minden tekintetben és szakszerűen berendezett

fényképészeti műtermünk

megnyilt.

Megbízásokat elfogadunk bármily időben d. e. 9-től 12-ig, délután 1-től 4 óráig.

Használt és új

ajtók, ablakok

méret után, teljesen felvasalva, befalazáshoz készen, olesón kaphatók

EISLER ÁRMİN

építőasztalosnál 4-6

BUDAPEST,

V. Lipót-körút 3.

A Miskolczi Gőztéglagyár részvénytársaság.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, vállalkozókat, építész és építőmester urakat, hogy túltermelés következtében a múlt évről felmaradt

tégla és kézi fedélcserép

nagy készletünket újabb intézkedésig miskolczi építkezések részére mélyen leszállított árban elárusítjuk.

Kérjük tisztelt vevőinket előjegyzéseiket a részvénytársaság Püspök-utcai irodájában eszközölni, hol is a minták megtekinthetők és a mélyen leszállított árakra nézve legnagyobb készséggel fog felvilágosítás adni.

Kelt Miskolc, 1900. január hó 23.

A Miskolczi Gőztéglagyár részvénytársaság igazgatósága.

6-10

Dugószorító gépek.

Idény-jelentés.

SZÖLÖNEMESÍTŐ ESZKÖZÖKBŐL

nagy raktárt tartok, u. m.

dugók, dugószorító gép, Vágott sodronyfogak és Vágók.

Finom hazai, sollingeni és drezdai

OJTÓ-VIASZ.

oltó-kések nagy választékban.

Raffia kötöző háncs.

Elfogadok rendelményt sima és gyökeres vadvesszőre és nemesített szép gyökeresre

ÚJDONSÁG!

jutányos árban.

ÚJDONSÁG!

Eke,

egész kovacsolt aczélelől, könnyű és tartós, minden régi gerendelyhez használható.

„YANKE“ kályhafényház, teljesen szagtalan és pormentes. — „Automata“ egér- és patkányfogók. Attila permetező, szenkénegező és kénvirágszóró.

MERKL GYULA

vas- és fegyverkereskedő.

1-3

Cserépkályha raktár.